

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN XUÂN HÙNG

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC
BẢN SẮC VĂN HÓA DÂN TỘC
CHO HỌC SINH Ở CÁC TRƯỜNG THPT
HUYỆN SA PA, TỈNH LÀO CAI

Ngành: Quản lý giáo dục
Mã số: 8140114

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. TRẦN ANH TUẤN

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng số liệu và các kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực, khách quan, không trùng lặp với các luận văn khác. Thông tin trích dẫn trong luận văn đã được ghi rõ nguồn gốc. Nếu sai tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm.

Tác giả luận văn

Nguyễn Xuân Hùng

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập và nghiên cứu thực hiện luận văn này, tác giả đã luôn nhận được sự giúp đỡ, tạo điều kiện của các cơ quan, sự chỉ bảo nhiệt tình của các thầy, cô giáo, sự quan tâm của các đồng nghiệp và bạn bè, người thân.

Với tình cảm chân thành, em bày tỏ lòng biết ơn đối với Ban giám hiệu, phòng Sau Đại học, Khoa QLGD - Trường Đại học sư phạm Thái Nguyên, các thầy giáo, cô giáo đã tham gia quản lý, giảng dạy và giúp đỡ chúng em trong suốt quá trình đào tạo của khóa học.

Em xin bày tỏ sự biết ơn đặc biệt đến **TS. Trần Anh Tuấn** - Trường Đại học Giáo dục - Đại học Quốc Gia Hà Nội, người thầy đã trực tiếp hướng dẫn, giúp đỡ về khoa học để bản luận văn này được hoàn thành.

Tôi cũng xin chân thành cảm ơn đến Ban giám hiệu, các giáo viên, phụ huynh học sinh và học sinh Trường PTDT Nội trú THCS&THPT huyện Sa Pa; Trường THPT số 2 huyện Sa Pa, tỉnh Lào Cai; đến gia đình, bạn bè, đồng nghiệp đã động viên, cổ vũ, khích lệ và giúp đỡ tôi trong suốt thời gian qua.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng trong suốt quá trình thực hiện đề tài, song có thể còn có những mặt hạn chế, thiếu sót. Tác giả luận văn này rất mong nhận được ý kiến đóng góp, sự chỉ dẫn của các thầy cô giáo và các bạn đồng nghiệp.

Thái Nguyên, tháng 12 năm 2020

TÁC GIẢ

Nguyễn Xuân Hùng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ CÁI VIẾT TẮT.....	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG, HÌNH.....	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	3
3. Đối tượng và khách thể nghiên cứu.....	3
4. Giả thuyết khoa học	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	3
6. Phạm vi nghiên cứu	4
7. Phương pháp nghiên cứu	4
8. Cấu trúc của luận văn	5
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC BẢN SẮC VĂN HÓA DÂN TỘC CHO HỌC SINH TRUNG HỌC PHỔ THÔNG	6
1.1. Vài nét về lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	6
1.1.1. Các nghiên cứu ở nước ngoài.....	6
1.1.1. Các nghiên cứu ở trong nước	7
1.2. Một số khái niệm cơ bản liên quan đến vấn đề nghiên cứu	10
1.2.1. Quản lý hoạt động giáo dục.....	10
1.2.3. Giáo dục bản sắc văn hóa dân tộc	13
1.2.4. Học sinh trung học phổ thông	14
1.2.5. Quản lý hoạt động giáo dục bản sắc văn hóa dân tộc cho học sinh trung học phổ thông	15
1.3. Một số vấn đề cơ bản về hoạt động giáo dục BSVHDT ở các trường THPT..	15
1.3.1. Mục tiêu và nội dung giáo dục giáo dục bản sắc văn hóa dân tộc cho học sinh trung học phổ thông khu vực miền núi phía Bắc.....	15

1.3.2. Phương pháp giáo dục giáo dục bản sắc văn hóa dân tộc cho học sinh trung học phổ thông.....	16
1.3.3. Hình thức giáo dục bản sắc văn hóa dân tộc cho học sinh trung học phổ thông	19
1.4. Nội dung quản lý hoạt động giáo dục bản sắc văn hóa dân tộc cho học sinh trung học phổ thông	22
1.4.1. Lập kế hoạch hoạt động giáo dục bản sắc văn hóa dân tộc cho học sinh trung học phổ thông	22
1.4.2. Tổ chức các hoạt động thực hiện giáo dục bản sắc văn hóa dân tộc cho học sinh trung học phổ thông	24
1.4.3. Chỉ đạo các hoạt động thực hiện giáo dục bản sắc văn hóa dân tộc cho học sinh trung học phổ thông	26
1.4.4. Kiểm tra, đánh giá hoạt động thực hiện giáo dục bản sắc văn hóa dân tộc cho học sinh trung học phổ thông.....	28
1.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý hoạt động giáo dục bản sắc văn hóa dân tộc cho học sinh trung học phổ thông.....	30
1.5.1. Các yếu tố chủ quan.....	30
1.5.2. Các yếu tố khách quan.....	32
Kết luận chương 1.....	35
Chương 2. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC BẢN SẮC VĂN HÓA CÁC DÂN TỘC CHO HỌC SINH Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG THỊ XÃ SA PA, TỈNH LÀO CAI	36
2.1. Tình hình kinh tế - xã hội, giáo dục trên địa bàn thị xã Sa Pa	36
2.1.1. Tình hình kinh tế - xã hội của thị xã Sa Pa.....	36
2.1.2. Tình hình giáo dục trên địa bàn thị xã Sa Pa.....	37
2.1.3. Đặc điểm học sinh THPT trên địa bàn huyện Sa Pa	40
2.2. Tổ chức thực hiện khảo sát.....	42
2.2.1. Mục đích khảo sát.....	42
2.2.2. Nội dung khảo sát	42

2.2.3. Mẫu nghiên cứu	42
2.2.4. Quy trình tổ chức khảo sát.....	43
2.2.5. Xử lý kết quả khảo sát	43
2.3. Thực trạng quản lý giáo dục BSVHDT cho học sinh ở các trường THPT thị xã Sa Pa	44
2.3.1. Tình hình giáo dục BSVHDT ở các trường THPT thị xã Sa Pa	44
2.3.2. Đánh giá thực trạng quản lý giáo dục BSVHDT ở các trường THPT thị xã Sa Pa	57
2.3.3. Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng tới quản lý hoạt động giáo dục BSVHDT cho học sinh ở các trường THPT thị xã Sa Pa	66
2.4. Đánh giá chung về quản lý hoạt động giáo dục bản sắc văn hóa dân tộc cho học sinh ở các trường THPT thị xã Sa Pa	67
2.4.1. Các kết quả đạt được	67
2.4.2. Những điểm còn tồn tại	68
2.4.3. Nguyên nhân.....	69
Kết luận chương 2.....	70
Chương 3. BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC BẢN SẮC VĂN HÓA DÂN TỘC CHO HỌC SINH Ở CÁC TRƯỜNG THPT THỊ XÃ SA PA, TỈNH LÀO CAI	71
3.1. Một số nguyên tắc đề xuất biện pháp	71
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo mục tiêu, yêu cầu giáo dục BSVHDT cho học sinh THPT thống nhất với mục tiêu giáo dục THPT hiện hành.....	71
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo mục tiêu, yêu cầu giáo dục dân tộc và giáo dục miền núi	71
3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo tính kế thừa và phát triển.....	72
3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo tính khả thi, tính thực tiễn và hiệu quả giáo dục ...	72
3.2. Biện pháp quản lý hoạt động giáo dục BSVHDT cho học sinh ở các trường THPT thị xã Sa Pa	73
3.2.1. Tổ chức bồi dưỡng ý thức và năng lực giáo dục BSVHDT cho các đối tượng tham gia.....	73

3.2.2. Kết hợp nội dung, chương trình giáo dục BSVHDT trong các trường THPT với các hoạt động kinh tế - văn hóa du lịch trên địa bàn thị xã Sa Pa	77
3.2.3. Đổi mới phương pháp và hình thức tổ chức hoạt động BSVHDT ở các trường THPT phù hợp đặc điểm, điều kiện địa phương thị xã Sa Pa.....	78
3.2.4. Tổ chức huy động, phối hợp với các lực lượng tham gia giáo dục BSVHDT cho học sinh THPT trên địa bàn thị xã Sa Pa.....	83
3.2.5. Chỉ đạo đổi mới phương thức kiểm tra, đánh giá giáo dục BSVHDT ở các trường THPT thị xã Sa Pa, tỉnh Lào Cai.....	85
3.2.6. Đầu tư hợp lý cơ sở vật chất và tài chính cho các trường THPT thị xã Sa Pa đảm bảo chất lượng, hiệu quả cho các hoạt động giáo dục BSVHDT cho học sinh THPT.....	88
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp.....	90
3.4. Khảo nghiệm về tính cần thiết và mức độ khả thi của các biện pháp	90
3.4.1. Mục đích khảo nghiệm	90
3.4.2. Nội dung khảo nghiệm	90
3.4.3. Phương pháp khảo nghiệm	91
3.4.4. Kết quả khảo nghiệm và nhận định	91
Kết luận chương 3.....	95
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	96
1.Kết luận.....	96
2. Khuyến nghị.....	97
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	98
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ CÁI VIẾT TẮT

BCH	Ban chấp hành
BCH TƯ	Ban chấp hành trung ương
BGH	Ban Giám hiệu
BSVH	Bản sắc văn hóa
BSVHDT	Bản sắc văn hóa dân tộc
CBQL	Cán bộ quản lý
CMHS	Cha mẹ học sinh
CNH-HĐH	Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa
CSVC	Cơ sở vật chất
CT	Cần thiết
ĐTBC	Điểm trung bình chung
ĐTN	Đoàn thanh niên
GD&ĐT	Giáo dục và Đào tạo
GDCD	Giáo dục công dân
GV	Giáo viên
HĐGD	Hoạt động giáo dục
HĐND	Hội đồng nhân dân
HS	Học sinh
KCT	Không cần thiết
KKT	Không khả thi
KT	Khả thi
NGLL	Ngoài giờ lên lớp
NXB	Nhà xuất bản
THPT	Trung học phổ thông
PTDTNT	Phổ thông dân tộc nội trú
RCT	Rất cần thiết
RKT	Rất khả thi
TB	Trung bình

TCM	Tổ chuyên môn
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông
TTVH	Truyền thống văn hóa
UBND	Ủy ban nhân dân
XHCN	Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG, HÌNH

Bảng:

Bảng 2.1.	Quy mô trường THPT tại địa bàn huyện Sa Pa năm học 2019-2020 ..	39
Bảng 2.2.	Thang đánh giá Likert	44
Bảng 2.3.	Ý kiến đánh giá về thực trạng phương pháp giáo dục BSVHDT ..	49
Bảng 2.4.	Ý kiến đánh giá về thực trạng hình thức giáo dục BSVHDT	52
Bảng 2.5.	Ý kiến đánh giá về thực trạng các lực lượng tham gia hoạt động giáo dục BSVHDT ở các trường THPT thị xã Sa Pa.....	55
Bảng 2.6.	Đánh giá về thực trạng lập kế hoạch hoạt động giáo dục BSVHDT	57
Bảng 2.7.	Đánh giá về thực trạng tổ chức hoạt động giáo dục BSVHDT	59
Bảng 2.8.	Đánh giá về chỉ đạo hoạt động giáo dục BSVHDT	61
Bảng 2.9.	Đánh giá về kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục BSVHDT	64
Bảng 2.10.	Ý kiến đánh giá về kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục BSVHDT	66
Bảng 3.1.	Khảo nghiệm tính cần thiết của các biện pháp quản lý giáo dục BSVHDT ở các trường THPT thị xã Sa Pa, tỉnh Lào Cai	92
Bảng 3.2.	Khảo nghiệm tính khả thi của các biện pháp quản lý giáo dục BSVHDT ở các trường THPT thị xã Sa Pa, tỉnh Lào Cai	93

Hình:

Hình 2.1.	Biểu đồ cơ cấu kinh tế tại thị xã Sa Pa giai đoạn 2017-2019	37
Hình 2.2.	Biểu đồ về quy mô CBQL và GV THPT năm học 2019-2020.....	39
Hình 2.3.	Biểu đồ về ý kiến đánh giá của CBQL, GV và HS về tầm quan trọng của hoạt động giáo dục BSVHDT ở các trường THPT thị xã Sa Pa	44
Hình 2.4.	Biểu đồ về ý kiến đánh giá về nội dung giáo dục BSVHDT	46
Hình 3.1.	Khảo nghiệm tính cấp thiết và tính khả thi các biện pháp đề xuất	94